

7. חינוך חברתי וחינוך בלתי פורמאלי

7.11 קייטנות ומחנות קיץ

7.11-28 מחנות קיץ – ביטחון

1. מבוא

1.1 תמצית

סעיף זה מכיל את הוראות הביטחון המחייבות לפעילות במחנה. מקורן של הוראות אלו בדרישות משטרת ישראל וגורמי הביטחון במדינה אשר קבעו את מעטפת הביטחון המחייבת במהלך המחנה.

1.2 מטרת הפרסום

א. התוקף: החל מ-1 באפריל 2011

ב. התחולה: ילדים בכיתות ג'–י"ב

ג. הסטטוס: החלפה

ד. חוזרים קודמים באותו נושא

– סעיף 7.11-21, "קייטנות ומחנות קיץ – ביטחון", בחוזר הוראות הקבע "ס/8(ג) – מבוטל

– סעיף 5.1-32, "קייטנות ומחנות" בחוזר הוראות הקבע ס/6(ב), "הבטחת הבטיחות במערכת החינוך" – **מבוטל**.

ה. חוזרים קודמים בנושאים קשורים

▪ סעיפים 6.2-24 עד 6.2-27 בחוזר הוראות הקבע ס/9(ג), "טיולים – היבטים פדגוגיים–ארגוניים, בטיחותיים וביטחוניים והביטחון בפעילות חוץ-בית-ספרית" – **בתוקף**

▪ סעיף 6.2-28 בחוזר ס/3(א) "חוזר טיולים – תיקון לסעיף 6.2-24 בחוזר הוראות הקבע ס/9(ג)" – **בתוקף**.

1.3 התפוצה

החוזר יופץ לכל העוסקים במחנות: מנהלי המחנות, מנהלי המחלקות לחינוך ברשויות, מנהלי היחידות לנוער ברשויות, מנהלי מינהל החברה והנוער במחוזות, מנהלי תחום הנוער והקהילה במחוזות, המפקחים המחוזיים לנושא מחנות במחוזות, תנועות הנוער, החברה למתנ"סים, מוסדות ממשלתיים נוספים שיש להם מעורבות בנושא המחנות, כמו משרד הבריאות, משרד הפנים, משטרת ישראל, נציבות שירותי כבאות והצלה, המוסד לבטיחות ולגיהות, החברה להגנת הטבע, רשות הטבע והגנים הלאומיים והקרן הקיימת לישראל.

1.4 יישום ומעקב

פקחי הטיולים של אגף הביטחון יבצעו בקרה ופיקוח על המחנות.

1.5 הגורם האחראי

א. שם היחידה: האגף הבכיר לביטחון, לבטיחות ולשעת חירום

ב. בעל התפקיד: ממונה הביטחון הארצי

ג. מספר הטלפון: 02-5603002

1.6 נספחים

נספח א: [תקן כוח אדם לחובשים, לרופאים ולשומרים במחנה קיץ מחוץ ליישוב שאינו מגודר](#)

נספח ב: [תקן כוח אדם למאבטחים במחנה קיץ מגודר](#)

נספח ג: [דוגמה לתיק אבטחת מחנה \(מחנה כפר החורש\)](#)

נספח ד: [הוראות בטיחות לנשיאת רובה קרבין.](#)

2. כללי

הנחיות הביטחון חלות על כל סוגי המחנות. מנהל המחנה הוא האחראי לביטחון במחנה, כלומר לאבטחת המחנה. במחנות שמספר המשתתפים בהם עולה על 100 ימונה קב"ט לתפקיד זה.

3. מטרת האבטחה במחנות

המטרה העיקרית של האבטחה במחנות היא הגנה על החניכים ועל אוכלוסיית המחנה והרתעת גורמים עוינים ומניעתם מביצוע פיגועים מהסוגים האלה:

- 3.1 פיגוע ותקיפת חניכים ומדריכים בתחומי המחנה בנשק קר (סכינים, פגיונות, אלות)
- 3.2 פיגוע על ידי החדרת אמצעי חבלה, מתאבד ומכוניות תופת לתחומי המחנה או למקום סמוך
- 3.3 התקפת מחבלים באמצעות נשק חם
- 3.4 כניסת גורמים זרים (עוינים/פלייליים) לתחום המחנה
- 3.5 פיגוע בטיולים ובפעילויות ספורט ונופש המבוצעים במסגרת המחנה.

4. המודעות לנושאי הביטחון במחנה

מנהל המחנה (או קב"ט המחנה) יפעל במשך המחנה להגברת מודעותם של הסגל והחניכים לנושאי הביטחון כדלקמן:

- 4.1 המנהל (או קב"ט המחנה) יכנס את החניכים לתדריך הסברה ביטחוני מיד עם פתיחת המחנה.
- 4.2 במחנות שמשכם עולה על שבוע תתקיים פעולת הסברה פעם בשבוע.
- 4.3 ההסברה תכלול נושאים אלו:
 - א. סיכונים ביטחוניים אפשריים (החדרת מטען חבלה, חדירת מתאבד, החדרת מכונית תופת, הצתה, חטיפה, פיגוע בנשק קר, פיגוע בנשק חם ועוד)
 - ב. זהירות מ"חפץ חשוד" – גילוי ותגובה (מהו "חפץ חשוד"? סוגי "חפצים חשודים", תגובות ראשוניות, הרחקת אנשים וילדים, דיווח מיידי, אזעקת המשטרה, פינוי)
 - ג. סדר הפעולות ואופן ההתנהגות בעת איתור "חפץ חשוד" המחייב פינוי (סימון המקום ואבטחתו, ריכוז כל קבוצה ליד המדריך שלה, פינוי לשטח כינוס מסודר, עריכת מפקד ילדים מדויק, המתנה לכוחות הביטחון)
 - ד. סדר הפעולות בעת אירוע ביטחוני/חירום.

5. כרזות (פלקטים)

כרזות אזהרה מפני חפצים חשודים תיתלינה במקומות בולטים בתחומי המחנה (בנקודות הריכוז, בחדרי האוכל, במגרש המסדרים ועוד). יש לוודא מדי יום שהכרזות שנתלו נמצאות במקומן והן שלמות, תקינות וקריאות.

את הכרזות אפשר להשיג אצל קצין הביטחון למוסדות חינוך ברשות המקומית, ובתנועות הנוער אצל רכז המפעלים.

6. תרגול נושאי הביטחון

יש צורך חיוני בתרגול כל מחנה במצבי חירום אפשריים מוקדם ככל האפשר. התרגול יסייע בהגברת הזהירות, העירנות ויכולת התגובה הנכונה במצבים ביטחוניים ובטיחותיים אפשריים, ויתבצע במתכונת כדלקמן:

6.1 תרגיל פינוי במצבי חירום למחנה

- 6.1.1 התרגיל בא לבחון את הצורך לפנות את המחנה כתוצאה ממצבי חירום ביטחוניים ובטיחותיים כאחד.
- 6.1.2 התרגיל יתקיים לאחר תכנון וארגון מראש ביום פתיחת המחנה.
- 6.1.3 תרגיל הפינוי יתקיים בכל מחזור חדש של מחנאים.
- 6.1.4 במחנה שנמשך יותר משבוע יבוצע תדרוך נוסף של החניכים בשבוע השני.

6.2 תרגילי עירנות

- 6.2.1 במחנה שנמשך לא יותר משבוע יש לקיים תרגיל עירנות לפחות פעם אחת.
- 6.2.2 במחנה שנמשך יותר משבוע יש לקיים תרגיל עירנות כל שבוע.
- 6.2.3 התרגילים יבוצעו באחריות מנהל המחנה.

7. סריקות

- 7.1 בכל מחנה תקוימנה בכל יום סריקת בוקר וסריקות שוטפות נוספות. מטרתן: לוודא שלא הוטמנו בשטח המחנה מטען חומר נפץ או חפץ מסוכן.
- 7.2 סריקת הבוקר תבוצע על ידי מאבטח חמוש ואדם נוסף לפי קביעה ותכנון של קב"ט המחנה, והיא תסתיים לכל המאוחר חצי שעה לפני פתיחת המחנה והגעת המשתתפים. לפני השלמת הסריקה לא תורשה כניסה לשטח המחנה. במחנות המשתרעים על שטח גדול תבוצע הסריקה על ידי מבוגרים במספר רב יותר, לפי תכנון האחראי לביטחון, כדי "לכסות" באופן יסודי את כל השטח בזמן המזערי הנתון.
- הסריקה תבוצע בשיטת "פעולה במקביל" ותקיף את כל שטח המחנה, ובכלל זה מבנים, חצרות, חדרי משחק ופעולה, שירותים, מטבח וחדר אוכל, משרד או מפקדה, פחי אשפה (גם בתחנת ההסעה שליד המחנה), ארגזי חשמל, עמדות כיבוי אש, מחסנים, צמחייה וכל מקום אחר שיכול לשמש להסתרת מטען.
- 7.3 נוסף לסריקת הבוקר תבוצע סריקה היקפית, בעיקר לאורך הצד הפנימי של הגדר או לאורך קו התיחום של אזור המחנה. סריקה מסוג זה תבוצע לפחות פעם בשעה בזמן פעילות המחנה, על ידי שני אנשים.

8. אמצעים פיזיים

8.1 גדר תקינה

הערה: ההחלטה לגבי קיומה של גדר היא של הקב"ט המחוזי בשטח.

8.1.1 לפני פתיחת המחנה יש לוודא שהגדר שלמה. אם הגדר פרוצה, יש לתקנה מיד.

8.1.2 לפני פתיחת המחנה יש לוודא שהשטח הסמוך והצמוד לגדר המחנה נקי וגלוי לעין (נקי מצמחייה, מפסולת בניין ומחומרים זרים אחרים) ואינו יכול לשמש מסתור להנחת "חפצים חשודים".

8.2 הכניסה

8.2.1 יש לאפשר כניסה משער אחד בלבד בכל מחנה. יתר השערים יהיו נעולים במשך כל שעות המחנה.

8.2.2 יש לוודא את קיומם של שני פתחי מילוט נוספים לפחות, אשר יהיו סגורים מצדם הפנימי ופתיחתם בעת הצורך תהיה נוחה ומהירה.

8.3 חנייה לרכב

8.3.1 יש לאסור כניסת רכב לתחומי המחנה. תאושר כניסה אך ורק לרכב החיוני לפעילות המחנה.

8.3.2 יש לוודא את קיומו של מקום חנייה לכלי רכב במרחק של 100 מ' לפחות מהכניסה למחנה. אפשר, עם זאת, לאשר חנייה צמוד למחנה גם במרחק קטן יותר, על פי תנאי השטח והשליטה שיש למאבטח על הנעשה במגרש החנייה.

8.4 הקפדה על סדר כדי להקל על איתור חפצים חשודים

8.4.1 יש לעשות הכול כדי להקל על האיתור ועל הזיהוי של חפצים חשודים

8.4.2 לשם כך יש לוודא –

א. הימצאות מקומות מוגדרים לריכוז אשפה בתוך המחנה;

ב. פינוי אשפה באופן מסודר ובתדירות גבוהה;

ג. סידור וארגון של ציוד החניכים.

8.5 סימון וזיהוי של ציוד חיוני

כדי להקל על הזיהוי של ציוד ואמצעים השייכים למחנה (כדי למנוע החלפת חפצים קיימים באחרים הדומים להם העלולים לשמש גורמים עוינים למטרה חבלנית) יש לסמן באופן בולט ציוד חיוני כמטפי כיבוי, מכלי גז ניידים, מצברים ועוד.

8.6 מערכת כריזה למטרות שליטה

כדי להקל על מנהלי המחנה בהעברת הנחיות ברורות לקייטנים בעת חירום יש לוודא שבמחנה נמצאים –

8.6.1 "מגה-פון" ידני – לקבוצה המונה עד 500 איש;

8.6.2 מערכת כריזה – לקבוצה המונה יותר מ-500 איש.

9.9 אבטחת המחנה

9.1 מחנות יום ולילה בשטח פתוח ומחוץ לתחום היישוב

- 9.1.1 בכל מחנה תתקיים אבטחה על ידי מאבטחי מוס"ח וליווי מאבטחי טיולים נושאי תעודה בתוקף.
- 9.1.2 מספר נושאי הנשק ייקבע בהתאם לטבלה "תקן כוח אדם לחובשים ולרופאים במחנה" כמפורט בנספח א להלן או על פי החלטת הקב"ט המחוזי.
- 9.1.3 השימוש בנשק מסוג תמ"ק "עוזי" ותמ"ק "מאוזר פלקון" לצורך אבטחת מחנות אסור בהחלט.
- 9.1.4 המאבטחים יתודרכו ויתורגלו בזיהוי מטעני חבלה, באמצעים שיש לנקוט לאחר גילויים ובכל הקשור לנוהלי הפינוי.
- 9.1.5 המאבטחים יהיו בקיאים בהוראות הפתיחה באש ובכללי הבטיחות לגבי נשיאת הנשק.

9.2 אבטחה צמודה בשער

מטרתה העיקרית של האבטחה הנייחת היא בקרת הנכנסים לתחום המחנה (לרבות בדיקת תיקיהם) ומניעת הכניסה מאנשים ומרכב שאינם מורשים להיכנס. המאבטח משמש גם צופה ומתריע על זרים הנעים סמוך לקייטנה בנסיבות חשודות וכן גוף המרתיע גורמים עוינים.

כדי לבצע משימות אלה יש לוודא –

- 9.2.1 כי שער המחנה סגור אך מאפשר פתיחה נוחה מצדו הפנימי. בשטח פתוח ומגודר, שאין בו שער קבוע, יותקן שער בצורת מחסום (מוט או חבל) שימנע מעבר של כלי רכב אם הוא לא יפתח באופן מכוון על ידי המאבטח.
- 9.2.2 כי המאבטח ממוקם באופן בולט ונשקו צמוד אליו. כמו כן יש לספק לו אמצעי קשר עם האחראי לביטחון או עם המשרד/המפקדה של המחנה לצורך בירור מיידי או דיווח חיוני על סיכונים ועל חשדות. יש לוודא, עם זאת, שהמקום נוח ומוצל כדי להקל על המאבטח את ביצוע תפקידו.
- 9.2.3 כי המאבטח בודק את זהותו (באמצעות תעודה מזוהה) של כל אדם זר המבקש להיכנס לשטח המחנה ואת מטרת כניסתו ומעביר את הנתונים הדרושים באמצעי הקשר שברשותו אל קב"ט המחנה או למפקדה לצורך אישור כניסתו של הזר. אם הנכנס נושא תיק או חבילה, יש לבדקם.
- אם הנכנס נושא נשק, יש לבדוק אם הוא מורשה לשאת נשק זה ולדווח על כך לאחר אישורו לביטחון כדי לקבל את אישורו.

9.3 אבטחה ניידת (פטרול)

- 9.3.1 מטרתה העיקרית של האבטחה הניידת היא שמירה ופיקוח באשר לשטחים שלמאבטח אין אפשרות לצפות לעברם או לפקח עליהם. הדברים אמורים בעיקר לגבי מחנות הפועלים בשטח גדול, פתוח, או בשטח שיש בו עצמים המגבילים את שדה הראייה (חורשה, מתקנים גבוהים, מגבלות טופוגרפיות וכיו"ב).
- 9.3.2 הפטרול יסייר בגזרה שנקבעה עבורו או מסביב למחנה, לאורך קו התיחום או הגדר, או שיתמקד בפיקוח על פעילות מיוחדת הנערכת במחנה – הכול לפי ההנחיות שיינתנו האחראי לביטחון ו/או מנהל המחנה.
- 9.3.3 במהלך הסיור יסרוק הפטרול את השטח באופן שוטף כדי לאתר "חפצים חשודים" או מפגעים אחרים העלולים לסכן את המשתתפים. הסיור יעשה בנשק צמוד ויכלול אמצעי קשר לדיווח באשר לאנשים, ל"חפצים חשודים" או לכל התפתחות שיש בה סכנה למחנה. בכל מקרה כזה יש לדווח מיידי, או

באמצעי הקשר, לאחראי לביטחון – תוך שמירה על קשר עין רצוף עם הגורם החשוד.

10. חלוץ/מאסף

10.1 הביטחון בחלוץ

- 10.1.1 לפני הגעת החלוץ לשטח יש ליידע על כך את קב"ט הרשות.
- 10.1.2 בשלב הקמת המחנה, עד קבלת האישור הביטחוני מקב"ט המחוז ומכוחות הביטחון, יפעל צוות החלוץ לפי הנוהל של חניון לילה, כמפורט באישור הביטחוני של הלשכה לתיאום טיולים.

10.2 אישור ביטחוני לחלוץ

- 10.2.1 כדי לקיים את פעולת החלוץ יש להגיש בקשה ללשכה לתיאום טיולים לקיום החלוץ על פי ההנחיות לתיאום טיולים.
- 10.2.2 באישור הביטחוני לקיום החלוץ שיתקבל מהלשכה לתיאום טיולים צריכה להיות הגדרה מפורשת של תקופת החלוץ ושל כמות נושאי הנשק במקום.
- 10.2.3 חלוץ הכולל עד 200 משתתפים יוגדר ככזה עד הגעתו של הגוף העיקרי ויפעל על פי ההנחיות לחניית לילה בטיולים.
- 10.2.4 חלוץ הכולל יותר מ-200 משתתפים יוגדר ככזה במשך שני לילות ויפעל על פי ההנחיות לחניית לילה בטיולים. בחלוץ בן מעל לשני לילות חובה שיהיו גדר תקינה ושערים, בהתאם להנחיות חוזר זה, וכן תכנית אבטחה המאושרת על ידי קב"ט המחוז בהתאם להנחיות חוזר זה.
- 10.2.5 חלוץ של מחנה – בכל מספר שהוא – מחייב אחראי לביטחון (שאינו חייב להיות קב"ט המחנה). האחראי לביטחון יאושר על ידי קב"ט המחוז.

10.3 בטיחות ובריאות בחלוץ

כללי השמירה על הבטיחות ועל הבריאות של החניכים במחנה חלים גם על החלוץ, למעט האישורים לפתיחת המחנה אשר יינתנו בשלבי ההקמה של המחנה, טרם פתיחתו (וטרם הגעת המחנאים).

10.4 נוכחות בעלי תפקידים בחלוץ ובמאסף

- 10.4.1 האחראים לביטחון, לבריאות ולבטיחות חייבים להיות בשטח ההקמה משלב החלוץ ועד שלב המאסף לצורך מתן הנחיות, פיקוח ובקרה.
- 10.4.2 כללים אלה חלים גם על המאסף.

11. נשק מסוג אקדח – הוראות מחייבות לגבי בדיקה ופריקה

- 11.1 יש להפנות את האקדח בזווית של 45 מעלות כלפי הקרקע, לאזור ריק מאדם ומעצמים בלתי חדירים העלולים להחזיר נתזים (קיר בטון, מתכת, ברזל וכיו"ב).
- 11.2 במהלך הוצאתה של המחסנית מהאקדח אין לגעת בהדק. את המחסנית יש לאחוז בין הזרת לקמיצה.
- 11.3 יש לוודא שאין מחסנית בכלי הנשק על ידי הכנסת אצבע אל בית המחסנית.
- 11.4 יש לדרוך את האקדח שלוש פעמים, ובפעם השלישית יש למשוך את הצינה לאחור ולתפסה באמצעות עצר המחלק.

- 11.5 יש לבצע בדיקה ויזואלית של פתח ההפלטה (יציאת התרמילים) של האקדח. הבדיקה תיעשה תוך כיפוף הראש אל האקדח. אין להעלות את האקדח אל העין. יש לבצע בדיקה משולשת (המחסנית, בית המחסנית, הנוקר ובית הבליעה – בסדר זה). יש לוודא שלא נותרו כדור או תרמיל בבית הבליעה או על פני הצינה.
- 11.6 יש לשחרר את הצינה ולאחר מכן להכניס אצבע לבית המחסנית ולשחרר את הנקירה.
- 11.7 לצורך התחמשות מחדש יש להכניס את המחסנית לכלי, לוודא שהיא תפוסה ולהשיב את האקדח לנרתיקו כאשר האגודל של היד האוחזת באקדח שומר על פטיש האקדח במהלך הכנסת האקדח לנרתיק (כדי למנוע דריכה מלאה או חלקית).

הערות

- א. קיימים אקדחים (FN), סטאר (M30) שבהם המחסנית חייבת להימצא בתוך האקדח כדי לשחרר נקירה. יש לוודא שהמחסנית ריקה מכדורים, ואם אין אפשרות לעשות זאת אפשר ללחוץ באמצעות האצבע על ה"תובלן" הממוקם בתוך בית המחסנית (אי אפשר לבצע פעולה זו באצבע קצרה, ויהיה צורך לרוקן את המחסנית כדי לבצעה).
- ב. במשך תהליך הבדיקה/הפריקה של הנשק כולו יש לאחוז בו בזווית של 45 מעלות כלפי הקרקע, ובמטווחים – כלפי חומת המפגע בלבד.

12. הוראות פתיחה באש

12.1 הגדרות

- 12.1.1 **סכנת חיים:** סכנה של אבדן חיי אדם או של חבלה מסוכנת בגופו.
- 12.1.2 **נשק חם:** כלי ירייה, רימון יד, בקבוק תבערה, מטען נפץ וכד'.
- 12.1.3 **נשק קר:** סכין, פגיון, גרזן, אלות, מוטות מתכת וכד'.
- 12.1.4 **אזהרה מוקדמת:** הודעה על כוונה לפתוח באש אם התקיפה לא תיפסק.

12.2 עקרונות כלליים

- 12.2.1 השימוש בנשק לעבר אדם מותר רק כשהוא דרוש באופן **מייד** לשם **הגנה** על היורה או על אדם אחר מפני תקיפה שלא כדין, שנשקפת ממנה **סכנת חיים** מוחשית ליורה או לאדם אחר.
- 12.2.2 השימוש בכלי ירייה לצורך הגנה עצמית ייעשה כמוצא אחרון, לאחר שנשקלו ומוצו דרכי פעולה אחרות להפסקת התקיפה, לרבות אזהרה מוקדמת, ובלבד שאין בכך כדי לסכן את חייו של היורה או של זולתו וכאשר אין דרך אחרת בנסיבות העניין להתגבר על התוקף המסכן חיים.
- 12.2.3 נחיצות השימוש בכלי הירייה תיבחן בכל שלב משלבי האירוע. יש להפסיק את הירי מייד עם הפסקת התקיפה וכאשר אין עוד סכנה לחיים.
- 12.2.4 לצורך הדיפת התקיפה המסכנת חיים מותר לפתוח באש לעבר גופו של התוקף, במגמה לפגוע בו ולמנוע ממנו להשלים את התקיפה. **אם אפשר לסכל את התקיפה באמצעות ירי לעבר רגלי התוקף, יש להעדיף ירי כזה.**
- 12.2.5 פתיחה באש תבוצע, כאמור לעיל, לעבר התוקף בלבד, בירי בודד ומכוון, תוך נקיטת אמצעי זהירות למניעת פגיעה באנשים אחרים הנמצאים בטווח האש. **יש להפסיק את הירי מיד עם הפסקת התקיפה וכאשר אין עוד סכנה לחיים.**
- 12.2.6 אם התוקף נמלט, אין לירות בו, אלא אם הוא עדיין מסכן חיים. במקרה של המשך סכנה לחיים, אם אפשר למנוע את הסכנה באמצעות ירי לעבר רגלי התוקף, יש להעדיף ירי כזה; אם הדבר אינו אפשרי, מותר לירות לעבר גופו.

12.2.7 אם ידוע למאבטח כי התוקף אינו חמוש כלל בנשק חם או בנשק קר, אין לירות בו, שהרי אין נשקפת ממנו סכנה לחיים. יש להפסיק את הירי מיד עם הפסקת התקיפה וכאשר אין עוד סכנה לחיים.

12.3 פעולות לאחר סיורי הירי

- פריקת הנשק (בהתאם לנוהל)
- טיפול רפואי
- דיווח
- סריקות
- בידוד אזור הירי
- עריכת תחקיר.

13. הטיפול בחפץ חשוד – עקרונות

13.1 פעולות שיש לעשות

- 13.1.1 איתור מקום החפץ והמודיע
- 13.1.2 תחקור המודיע לגבי החפץ החשוד
- 13.1.3 מסירת פרטי התחקור באמצעי הקשר למשטרה הנמצאת בדרכה למקום
- 13.1.4 הפרדת האזור מקהל סקרנים ברדיוס של 50 מ' לפחות
- 13.1.5 הפעלת מערכת כריזה (אם קיימת), מגה-פון, מדריכים ואזרחים במקום – כדי להרחיק את הקהל
- 13.1.6 פנייה לאזרחים באזור הרלוונטי בבקשה לפתוח דלתות וחלונות
- 13.1.7 בדיקת האפשרות לכיוון התנועה אל דרכים עוקפות
- 13.1.8 הקפדה על שמירת מרחק בטיחות מהחפץ החשוד במהלך עבודת החבלן
- 13.1.9 המתנה להוראות החבלן המטפל; ייתכן שיהיה צורך בסריקות לאיתור מטענים נוספים.

13.2 פעולות שאין לעשות

- 13.2.1 אסור לבדוק את החפץ החשוד ואת תכולתו – גם לא בעין.
- 13.2.2 אסור להרים את החפץ החשוד ואסור להזיזו.
- 13.2.3 אסור להרחיק את החפץ ממקום הימצאו.
- 13.2.4 אסור להמתין לחבלן ליד החפץ החשוד.
- 13.2.5 אסור להימצא באזור הסכנה מעבר לזמן הדרוש לצורך הרחקת הקהל.
- 13.2.6 אסור לאפשר לילדים/למבוגרים לחצות את השטח הסגור.
- 13.2.7 אסור לאפשר לכלי רכב לחצות את אזור הסכנה (למעט מכוניות כיבוי אש ואמבולנסים בנסייעת חירום).
- 13.2.8 אסור לפתוח את האזור לתנועה לפני קבלת אישור ברור מהחבלן המטפל.
- 13.2.9 אסור להפנות גב לקהל בעת חסימת האזור, כדי למנוע כניסת קהל לזירת האירוע.
- 13.2.10 אסור לעזוב את מקום האירוע אלא לאחר החזרת שגרת החיים התקינה.

14. אמצעים לשליטה, לאזעקה ולמילוט במצבי חירום

בכל מחנה יימצאו האמצעים שיפורטו בהמשך במצב תקין ושמיש ובסטנדרטים המחייבים:

- 14.1 אמצעי קשר חיצוני, כגון טלפון, טלפון נייד או מכשיר קשר ליצירת קשר עם מוקד הפועל 24 שעות ביממה ובאופן רצוף (במפקדה או במשרד המחנה תיתלה במקום בולט טבלה עם מספרי טלפון חיוניים: משטרה או צה"ל לפי אזורי האחריות, מכבי אש, מד"א, בית חולים קרוב, קב"ט מקומי וכו'); אמצעי קשר פנימי, כגון מכשירי קשר קטנים לקשר עם שומרים/פטרול, מערכת כריזה ו/או מגבירי קול ניידים (מגפון), בהתאם לגודל המחנה
- 14.2 יציאות חירום (לפחות יציאה אחת נוסף ליציאה הראשית), דרכי פינוי נוחות ובטוחות ושטחי פינוי (לפחות שניים ובכיוונים נוגדים), במרחק של 300 עד 500 מ' מאזור המחנה
- 14.3 שטחי כינוס למקרה שיהיה צורך בפינוי כל המשתתפים במחנה יום ולילה המתקיימים בשטח פתוח מחוץ לתחום היישוב, בעת אירוע חירום
- 14.4 אמצעי כיבוי אש ועזרה ראשונה – כמפורט בטופס אישור העסקים של המחנה ובטופס אישור הבטיחות למחנה
- 14.5 תיק אבטחה שיוכן על ידי קב"ט המחנה ויימצא במנהלת המחנה (ראה פירוט ב-19 להלן).

15. האחראי לביטחון במחנה – קב"ט המחנה

- 15.1 במחנה ימונה אחראי לביטחון – קב"ט המחנה – בעל דרגת קצונה (במילואים) או בעל דרגת סמ"ר ומעלה בצה"ל (במילואים), בוגר תפקיד פיקודי באחת מהיחידות הלוחמות בצה"ל.
- 15.2 קב"ט המחנה חייב לקבל תדרוך אישי בנושא מילוי תפקידו מהקב"ט המחוזי. תיאום התדרוך עם הקב"ט הוא באחריות האחראי לביטחון מנהל המחנה. התיאום לביצוע התדרוך יקיים 15 יום לפני פתיחת המחנה לפחות.
- 15.3 קב"ט המחנה חייב בהכשרה מתאימה במסגרת ההשתלמויות של מינהל החברה והנוער.

16. יציאה מהמחנה לסיורים ולטיולים ביום ובלילה

היציאה מהמחנה לסיורים ולטיולים ביום ובלילה תתואם עם לשכת תיאום הטיולים של משרד החינוך.

17. סוגי המחנות ונוהלי אבטחתם

מנקודת הראות של ביטחון המחנה ושל אבטחתו יש להדגיש: מחנות יום ולילה המתקיימים בתנאי פנימייה ובשטחים פתוחים מחוץ לתחום היישוב ומחנות הכוללים לינת לילה בשטח מחייבים סידורי ביטחון מיוחדים, נוסף לכל ההוראות והסידורים שפורטו בסעיפים הקודמים, כדלקמן:

17.1 אישורים ותדרוכים של קב"ט הרשות/המחוז

- 17.1.1 כל פתיחת מחנה מחייבת תדרוך ואישור של קב"ט המחוז של משרדנו, נוסף למילוי טופס תיאום והצהרה לקיום הוראות הבטיחות והביטחון במחנה. כמו כן יש לעדכן את קב"ט הרשות או המועצה האזורית על קיום המחנה.
- 17.1.2 קב"ט המחוז יאשר את מינוי קב"ט המחנה ויתדרך אותו.

- 17.1.3 קב"ט המחוז יאשר את תכנית אבטחת המחנה, את מספר המאבטחים ביום ובלילה ואת נוהלי אחסנת הנשק.
- 17.1.4 קב"ט המחוז יבדוק את אמצעי הקריאה והאזעקה במחנה.
- 17.1.5 קב"ט המחוז יוודא את קיומם של אמצעי תקשורת המאפשרים התקשרות למשטרה, למכבי האש ולמד"א.
- 17.1.6 קב"ט המחוז יקבע מועד לביצוע תרגיל פינוי.

17.2 תיאום מוקדם עם גורמי הביטחון המקומיים/האזוריים

התיאום ייעשה בכל מקרה ובכל מספר של משתתפים (באמצעות הקב"ט המקומי), באחריות מנהל המחנה.

17.3 אבטחה במחנה ביום ובלילה

- 17.3.1 ככלל תתקיים אבטחה בנשק.
- 17.3.2 מספר המאבטחים יהיה תואם את טבלת תקן כוח האדם לחובשים, לרופאים ולמאבטחים (כמפורט בנספח א של סעיף זה).
- 17.3.3 יש להקפיד על תכנון האבטחה: יש להציב מאבטח בשער ויש לדאוג לאבטחה רגלית סביב שטח המחנה (פטרול). כמו כן יש לקיים כיתת כוננות.
- 17.3.4 תכנון האבטחה יתבצע על פי תכנית אבטחת המחנה כפי שאושרה על ידי קב"ט המחוז.

17.4 נוכחות אחראי לנושא הביטחון

בכל מחנה שלנים בו או ששוהים בו מעל 100 משתתפים במשך הלילה חייב קב"ט המחנה להימצא בתוך המחנה כל הלילה.

בכל מחנה ימונה גם סגן קב"ט למחנה.

17.5 כיתת כוננות

כל המאבטחים השוהים במחנה במשך הלילה (ובכלל זה המאבטחים שאינם במשמרת) יהיו מאורגנים במסגרת של "כיתת כוננות" לצורך הפעלה מרוכזת ומאורגנת להתגוננות נגד תקיפה עוינת בפרק הזמן שלפני הגעת כוחות הביטחון. הפעלת כיתת הכוננות בעת הצורך תבוצע אך ורק לפי ההוראות ובפיקודו הישיר של קב"ט המחנה או סגנו. לשם כך עליו להכין ולאמן את כיתת הכוננות בהתאם לדרוש.

17.6 עליית משמר

בכל ערב תתבצע עליית משמר בנוכחות קב"ט המחנה שתכלול תדריך לכל המאבטחים והשומרים.

17.7 תאורה

המחנה יהיה מואר בשעות החשכה. במידת האפשר יושם דגש על תאורה "היקפית" (לאורך הגדרות/גבולות התיחום). רצוי להבטיח תאורת חירום למקרה של תקלה ברשת הראשית.

17.8 תיאום ביטחוני בלשכה לתיאום טיולים

מחנות שמתקיימת בהם פעילות לילה והממוקמים מחוץ לשטח המיושב של היישוב חייבים לקבל אישור ביטחוני מהלשכה לתיאום טיולים.

18. דגשים מיוחדים למחנות

18.1 הסברה

- 18.1.1 תינתן הסברה לכל מדריכי המחנה, עם פתיחתו, על ידי קב"ט המחנה או בהתאם להנחייתו האישית, על ידי קב"ט הרשות המקומית או על ידי האחראי לביטחון המחנה.
- 18.1.2 קב"ט המחנה חייב בהשתלמות שתתקיים באחריות משרדנו לפני קיום המחנה.

18.2 אמצעים פיזיים

- 18.2.1 יותקנו אמצעים לאזעקת המשטרה או צה"ל (טלפון/טלפון נייד, קשר אלחוטי).
- 18.2.2 בכל מחנה יותקנו אמצעי קשר או מערכת כריזה לאזעקת המאבטחים והמדריכים בשעת הצורך.
- 18.2.3 בכל מחנה שהחניכים שוהים בו בלילה יימצאו אמצעי תאורה לגיבוי, כגון גנרטור קטן ו/או פנסים.

18.3 אחזקת נשק

- 18.3.1 אם ירוכזו כלי הנשק על ידי האחראי לביטחון, תחול עליו חובת אחזקת הנשק בהתאם לחוק ולהוראות משטרת ישראל.
- 18.3.2 יש להקפיד על כללי הבטיחות והזהירות בשימוש בנשק (על הוראות הבטיחות לנשיאת נשק מסוג "קרבין" ראה בנספח ד להלן).

19. תכנית אבטחת המחנה

19.1 כללי

- 19.1.1 קב"ט המחנה יכין תכנית אבטחה למחנה במהלך ההכנות.
- 19.1.2 תכנית האבטחה תובא לאישורו של קב"ט המחוז או מי שמונה מטעמו.
- 19.1.3 אישור קב"ט המחוז לתכנית האבטחה הוא תנאי לקבלת אישור רישוי עסקים ואישור לקיום המחנה.
- 19.1.4 אם יתגלו ליקויים בתכנית האבטחה שהציג קב"ט המחנה במהלך הסיור בשטח, יבהיר קב"ט המחוז מה הם הליקויים הללו, וקב"ט המחנה יתקן אותם כדי לקבל את האישור המתאים.
- 19.1.5 התכנית לאבטחת המחנה תוכן כמפורט להלן, ותלווה בתרשימים, בתמונות ובטבלאות כנדרש.

19.2 המסגרת להכנת תיק אבטחה במחנה קיץ

- 19.2.1 תוכן התיק (ראה דוגמה בנספח ג להלן)
א. כללי

- ב. עיקרי השיטה של אבטחת המחנה
- ג. בעלי התפקידים במחנה
- ד. דגשים והנחיות למאבטחים במחנה
- ה. הנחיות והוראות למאבטחים במחנה
- ו. אירועי חירום במחנה – מקרים ותגובות
- ז. טלפונים ואמצעי תקשורת
- ח. רפואה במחנה
- ט. תיאום עם גורמי חוץ
- י. הוראות פתיחה באש
- יא. נספחים.

19.2.2 פירוט הנושאים הכלולים בתיק

א. כללי

פרק זה יכלול תיאור טופוגרפי וגיאוגרפי של המחנה, מיקומו, גודלו, תכנית המחנה וסביבתו הקרובה, דרכי גישה, מיקום מדויק (נ"צ), מחנות משניים (אם הם קיימים), אזורי שהיית החניכים, סוג המתקנים ומיקומם, נקודות תורפה ביטחוניות, שטחי פינוי, עמדות שמירה, עמדות כיבוי אש, סידורי חשמל ותאורה (גנרטור).

ב. עיקרי שיטת האבטחה

פרק זה יכלול:

- (1) פירוט עמדות האבטחה הנייחות והניידות (מפקדת המחנה, הש"ג, עמדות תצפית, אוהל כיתת כוננות, פטרולים – רגלי ורכוב);
- (2) שיטת האבטחה: אבטחת יום ואבטחת לילה, פירוט איוש העמדות והפטרולים ביום ובלילה ומיקום העתודה, פירוט המשמרות וכמות כוח האדם בכל משמרת והגדרת תפקידי המאבטחים בכל עמדה;
- (3) כיתת כוננות: מיקום ואיוש ביום ובלילה, פירוט תפקידים ומשמרות;
- (4) פקודות קבע למאבטחים, הנחיות והוראות;
- (5) שיטת הדיווח;
- (6) עיבוי המערך והזעקת תגבורת.

ג. בעלי התפקידים במחנות

פרק זה יכלול את בעלי התפקידים שלהלן, ובכלל זה הגדרת תפקידיהם, מיקומם ודרכי ההתקשרות אליהם:

- (1) מנהל המחנה
- (2) קב"ט המחנה
- (3) סגן קב"ט המחנה
- (4) רופא + חובשים ומגישי עזרה ראשונה במחנה
- (5) המנהלן, אמרכל המחנה.

ד. דגשים והנחיות למאבטחים במחנה

פרק זה יכלול פקודות קבע למאבטחים:

- (1) עליית משמר ותדריכים
- (2) חלוקת הנשק ואבטחתו
- (3) סריקות במחנה
- (4) נוהל הטיפול ב"חפץ חשוד"
- (5) נוהל עצירת חשוד
- (6) דרכי דיווח
- (7) מיקום המאבטחים במחנה לאחר שעות האבטחה ואופן הזעקתם במקרה חירום
- (8) לבוש והתנהגות
- (9) גזרות אבטחה
- (10) גזרות פטרול (דגש על תרשים המחנה)
- (11) נוהלי חירום.

ה. הנחיות והוראות למאבטחים במחנה

פרק זה יכלול את הציוד ואת האמצעים של המאבטחים (כולל קשר, תאורה וכו').

ו. אירועי חירום במחנה

פרק זה יפרט את הפעולות שבעלי התפקידים נדרשים לבצע בעת אירוע חירום במחנה ("חפץ חשוד", שרפה, אירוע פח"ע, חדירת חשודים, חדירת גורמים פליליים), ובכלל זה תגובות בעת התרחשותו (מינוי צוות כיבוי והגדרת תפקידיו, מינוי צוות בטיחות מאנשי המחנה שיבצעו סיור לאיתור מפגעי בטיחות).

ז. טלפונים ואמצעי תקשורת

בפרק זה יפורטו אמצעי התקשורת והקשר (טלפונים ניידים, מכשירי קשר, פקסימיליה וכד') אל המחנה וממנו החוצה אל גורמי הביטחון, המשטרה, מד"א, כיבוי אש, גורמי התנועה ומשרד החינוך.

ח. רפואה במחנה

בפרק זה יפורטו כוח האדם ואמצעי הרפואה במחנה (כולל מיקום המרפאה, האמבולנס, הרופא, אחראי המרפאה, החובשים והציוד שברשותם).

ט. תיאום עם גורמי חוץ

בפרק זה יפורטו הגורמים המאשרים את המחנה והקשורים אליו (משרד החינוך ומשרד הבריאות).

י. הוראות פתיחה באש

בפרק זה יפורטו הוראות הפתיחה באש בתוקף – סייגים והגבלות.

יא. נספחים

בפרק זה יצורפו תרשים שטח המחנה, תצלום/מפה 1:50,000 של אזור המחנה, מכתב תיאום וכו'.

20. פיקוח ובקרה במחנה

20.1 תדרכים

- 20.1.1 ביום הראשון יינתן תדרוך לכל סגל המחנה, ובו יפורטו נוהלי הביטחון, תכנית האבטחה ונוהלי החירום.
- 20.1.2 ביום הראשון יינתן תדריך מפורט לאנשי האבטחה במחנה, ובו יפורטו נוהלי הביטחון והחירום במחנה, הנחיות הביטחון ונוהלי השימוש בנשק והפתיחה באש.
- 20.1.3 מדי יום תתבצע עליית משמר למשמרת הלילה, ובה יתודרכו המאבטחים על ידי הקב"ט בנושאים האלה: מודיעין, חלוקת שמירה וגזרות, טבלת שמירה, נוהלי חירום ודגשים מיוחדים.
- 20.1.4 כוחות העזר במחנה – מנהל המחנה, הרופא, החובשים, המנהלן וכו' – יתודרכו בתחילת המחנה ולפחות פעם בשבוע בנושאים האלה:
- (א) נוהלי חירום
- (ב) דרכים וצירי פינוי.

20.2 פיקוח ובקרה

- 20.2.1 קב"ט המחנה יבצע בדיקות של תקינות האבטחה באופן מדגמי במהלך היום והלילה במחנה.
- 20.2.2 הקב"ט המחנה יבצע בדיקות מדגמיות לכל הטיולים היוצאים משטח המחנה לבדיקת תקינותם ועמידתם בתקנים הנדרשים.
- 20.2.3 קב"ט המחנה יפקח על קיום האבטחה ותכנית האבטחה במהלך המחנה.
- 20.2.4 האבטחה בכלל המחנות תיבדק על ידי יחידת הפיקוח על הטיולים של משרד החינוך. יחידת הפיקוח תבקר במחנה לפחות פעם אחת במהלכו ותבצע ביקורת פתע.

20.3 תרגילים

קב"ט המחנה ידאג לבצע תרגול של המאבטחים וכן תרגול של פינוי המחנה בהתאם למפורט ב-6 לעיל.